

ПАМ'ЯТІ СМОЛЯРА ВОЛОДИМИРА ІВАНОВИЧА (1938-2015)

Пішов з життя професор Володимир Іванович Смоляр. Це сталося 24 лютого 2015 р. раптово та несподівано, адже він завжди був у русі, сповнений сил, творчих планів. Володимир Іванович народився 15 серпня 1938 р. у місті Кагарлик Київської області у родині лікарів. Його дитинство припало на важкі воєнні та повоєнні роки. Закінчивши середню школу, він успішно складає іспити до Київського медичного інституту імені О.О. Богомольця. У 1961 р. закінчує його за фахом гігієнічна справа і за направленням протягом трьох років працює завідувачем харчового відділення Черкаської міської санепідстанції. Далі він торував шлях пошукача, дослідника, вченого. Після захисту у 1966 р. кандидатської дисертації працював старшим науковим співробітником лабораторії гігієни харчування дорослого населення НДІ гігієни харчування, а з 1972 р. очолив цю лабораторію.

У 1983 р. Володимир Іванович здобув ступінь доктора медичних наук за спеціальністю «Гігієна», а в 1988 — звання професора. З 1984 р. по 1994 р. — він директор Інституту гігієни харчування в м. Києві. З 1994 по 2007 р. — професор Національного університету харчових технологій. З 2009 року — провідний науковий співробітник в ЕКОГІНТОКСі.

У його послужному списку багатогранна робота на керівних посадах, викладацька діяльність. Він створив розгалужену школу своїх учнів — нутриціологів. Увесь свій творчий шлях він присвятив проблемам гігієни харчування.

Життя пов'язало В.І. Смоляра протягом 1994-2005 рр. з професорською роботою на кафедрі біохімії Українського державного університету харчових технологій. Саме тоді повністю розкрився його талант педагога і наставника, науковця, автора численних наукових публікацій з різних розділів фізіології, біохімії та гігієни харчування. Надзвичайну користь мали його друковані праці для студентів вузів.

Протягом багатьох років Володимир Іванович був головним редактором журналу «Проблеми харчування», членом редколегії журналу «Сучасні проблеми токсикології, харчової та хімічної безпеки», членом Вченої ради Наукового центру превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л.І. Медведя Міністерства охорони здоров'я України.

Особливе місце в житті Володимира Івановича посідав журнал «Проблеми харчування», адже з 2003 р. і до кінця свого життя він був його головним редактором. Він добре знав вагу друкованого наукового слова. Звідси надзвичайна вимогливість до кожного допису, до кожного факту і викладених результатів досліджень. Глибоко розуміючи суть висвітлених проблем і поставлених завдань, зроблених висновків, він досяг того, що на журнальних шпальтах відчувалося органічне поєднання форми та інтелекту.

Це була неординарна, творча людина, знана не лише в Україні, а й далеко за її межами — вчений, професор, академік Академії інженерних наук, відомий фахівець з нутриціології, автор книг «Раціональне харчування», «Фізіологія та гігієна харчування», «Історія харчування». В його доробку понад 350 наукових праць, 20 монографій, підручників та посібників з різних розділів фізіології, гігієни та біохімії харчування, він автор і співавтор 10 винаходів, що стосуються різних способів одержання нових харчових продуктів, напоїв, харчових домішок.

Серед монографій слід назвати такі фундаментальні роботи: «Гігієнічні проблеми росту дітей і підлітків» (1985 р.), «Патогенез лікування фторної інтоксикації» (1987 р.), «Гіпо- і гіпермікроелементази» (1989 р.), «Гігієна харчування робітників сільськогосподарського виробництва» (1990 р.), «Раціональне хар-

чування» (1991 р.), «Іонізуюча радіація і харчування» (1992 р.), «Харчова токсикологія» (2014 р.) та ін.

Під керівництвом В.І. Смоляра виконано 14 кандидатських та докторських дисертацій.

Професор В.І. Смоляр неодноразово виступав з науковими доповідями не тільки в Україні, але й за її межами (Болгарія, Чехія, Литва, Латвія, Естонія, Росія, Грузія). В.І. Смоляр багаторазовий учасник ВДНГ СРСР та України. Головним комітетом ВДНГ йому присуджено Диплом пошани в 1987 р., а в 1988 р. — Диплом II ступеня, срібну медаль ВДНГ СРСР та бронзову медаль ВДНГ України. В.І. Смоляр нагороджений знаком «Відміннику охорони здоров'я», а також медалями «В пам'ять 1500-річчя м. Києва» та «Ветеран праці».

Не можна обійти мовчанкою і його справжню інтелігентність, високий інтелектуальний потенціал, захоплення історією, мистецтвом, краєзнавством. Про це він писав у своїх захоплюючих публіцистичних книгах.

Для багатьох киян стали відкриттям розділи «Латинський квартал», «Паньківщина» з його книги «Магія творчості». В них розповідається про творчі особистості, які там мешкали, в районі, що межує з Київським університетом ім. Тараса Шевченка, Університетом харчових технологій, Медичним університетом імені О.О. Богомольця. Це справжня екскурсія історичним Києвом.

Розповіді і роздуми про світ людських захоплень, загадки творчого пошуку, про таємничий зв'язок віків і тисячоліть Володимир Іванович розкрив цікаво і яскраво. Його книги — це абсолютне джерело натхнення, він знав і гостро відчував драматичну історію України. Це засвідчують його цікаві книги «Сансара», «Кімерійці», «Історія античної і середньовічної Русі — України».

Сьогодні, коли його вже немає з нами, з особливим сумом відчувається біль втрати. Адже він ще не все розповів, що знав, що пережив, бо задумів і планів у нього було ще багато.

Велике йому спасибі, шана і любов за наукову спадщину, якою користуються його колеги, учні і майбутні фахівці, за його творче ставлення до минулого, сьогодення і прийдешнього.

Вічна пам'ять про чесну, працюовиту, творчу людину — В.І. Смоляра.

Щиро співчуваємо рідним і близьким, колегам і друзям.

**Колектив ДП «Науковий центр
превентивної токсикології, харчової
та хімічної безпеки імені академіка
Л.І. Медведя МОЗ України»
Редакційна колегія журналу
«Проблеми харчування»**